

'Beproeft alle dingen; behoudt het goede' 1 Thess. 5:21

Wij leven in een bedrijvige wereld, waar het immer is bouwen, kopen, werken, handeldrijven, enz. en menigeen het hard te verantwoorden heeft; terwijl men bij dat alles onderhevig is, om door misleiding en list bedrogen te worden. Bekendheid met doorgaande bedriegerijen in de handel en aan wat valse, oneerlijke praktijken de mensen zich schuldig maken om vertrouwen te winnen, is de man van zaken genoodzaakt om een wakend oog te hebben op alle pogen tot bedrog en de minsten schijn van gerezen wantrouwen; zodat schone woorden, noch vertoning van oprechtheid invloed op hem uitoefenen, waar hij reden van wantrouwen meent te hebben. Hoe zorgvuldig worden de goederen onderzocht om niet bedrogen te worden door een vleierend gelaat van de koopman of het schijnschone van de koopwaar «en rekeningen en wissels worden nauwkeurig nagegaan, opdat de speculerende bedrieger geen krediet verleend worde.' En dit alles bepaalt zich niet slechts tot de groothandel en het kopen en verkopen op langer of korter krediet, maar gaat door tot alle winst- en verliesrekeningen, zowel van de arme oude vrouw tot de schatrijken bankier en zijn bediende, om zo mogelijk het bedrog te ontdekken en te voorkomen dat men niet bedrogen wordt. Maar waarom al dat wantrouwen? Waartoe al die nauwkeurige waakzaamheid tegen bedrog op stoffelijk gebied? Voornamelijk om twee redenen: vooreerst omdat men weet, dat op elk gebied en in alles zoveel oneerlijkheid en bedrog gepleegd wordt, en ten tweede omdat het bedrogen worden zeer schadelijk is en men tot eigen bestaan niet minder op zijn hoede moet zijn tegen de klanten bij dag als tegen de dief bij nacht.

Maar van waar zou het komen, dat de mensen in de dingen van het dagelijkse leven zo scherp toezien en op alles letten, terwijl zij zo toegefelijk zijn in de gewichtige zaken van de godsdienst? Hoe komt 't dat men uitwendig gedekt zoekt te zijn tegen allerlei bedriegerijen en men wantrouwen koestert, waar geen schijn van bedrog aanwezig is, totdat alle twijfel is opgeheven; terwijl men geloof slaat aan alle leugens des satans en van het eigen hart, dat men wèl denkt van zijn eigen staat voor de eeuwigheid, zonder het minste bewijs, noch enige aanleiding daartoe; wanende dat zij op weg zijn naar de hemel, terwijl hun gehele leven een doorslaand bewijs geeft, dat zij de brede weg ten verderve bewandelen. Helaas, welk een noodlottig kenteken, dat zulke mensen veel meer gewacht hechten aan het zin- en zienlijke, dan aan de dingen der eeuwigheid; en dat de schatten dezer aarde in hunne ogen meer opmerking en overweging verdienen dan de vraag of hunne ziel behouden of verloren zal gaan, - hetzij de hemel of de hel hun eeuwig deel zal zijn.

Ik bewonder de uitnemendheid van onzen redelijken godsdienst, waarvan niemand minder dan God Zelf bron en fontein kan zijn. Hij heeft ze met een lichtglans getekend in de Schrift en werkt haar uit met Goddelijke kracht in het hart. Van zulk een hemelse herkomst zijnde, verspreidt ze een lieflijken glans onder de kinderen der mensen en kan zij gerust door vriend en vijand onderzocht en beproefd worden, want zij draagt het kenmerk als van God Zelf uitgedacht en daar gesteld. Het woord der waarheid, zoals wij dat in onze handen en 5' in onze harten hebben, kan de onderzoeking doorstaan en het volle licht verdragen en bewijst zich steeds de waarheid Gods te zijn. Ook oefent zij gezag uit onder zondaars en heiligen en drukt haar goddelijke kracht zo op de consciëntie zelfs van hen die God niet vrezen, dat zij moeten bekennen dat Jehovah het gesproken heeft. Ik behoef zeker niet te zeggen, dat de gelovige de getuigenis van de waarheid en kracht van Gods Woord in zich heeft als zijner ziel geest en leven gemaakt is. En schoon in zwakheid, toch geloof ik hetzelfde te mogen zeggen ten opzichte der leer die ik predik en de praktijk waarop ik aandring. Daarom onderzoek ze voor uzelf of ze overeenkomt met de waarheid, zoals die in Jezus is, naar Gods Woord en de bevinding van de gelovigen. Geen nieuwe leer, noch geheimzinnige beschouwingen breng ik voor, maar datgene wat ik met mijn hart uit de Schrift heb leren kennen en van mijn consciëntie als Gods waarheid aanbeveel. Daarom aanvaard ik voor mijzelf het tekstwoord met volle vrijmoedigheid, zoals de Apostel aan de gemeente van Thessalonica schrijft: 'Beproeft alle dingen; behoudt het goede'.

Laat ons met Gods hulp trachten aan te wijzen:

- I. Hoe wij alle dingen hebben te beproeven
- II. Welke dingen wij moeten beproeven
- III. Welke dingen wij hebben weg te werpen
- IV. IV. Wat wij moeten behouden.

I. Alvorens wij alle dingen beproeven, hebben wij haar eis te verstaan hoe dat te doen.

Laat mij met een zinnebeeld dit duidelijk zoeken te maken. Men legt u een rekenkundig vraagstuk voor, met de eis om dat te beproeven. Maar de meesten uwer zouden moeten zeggen: ik kan niet, ik heb er niet de minste kennis van. Of men zou een pas schoolgaande jongen een som uit de regel van drieën voorleggen en hij zou zeggen: ik weet het niet, zo ver ben ik nog niet gevorderd. Evenzo is het ten aanzien van des apostels vermaning; om alle dingen te beproeven, moeten wij weten hoe wij dat moeten doen.

En niet alleen moeten wij het hoe der beproevingen aller dingen weten, maar ook hoe wij het goed en verstandig, naar Schrift en ervaring zullen verrichten, opdat wij door onkunde noch met opzet onszelf, noch anderen misleiden.

Een eerste vereiste is zeker een onfeilbare standaard te hebben, ter beproeving van alle dingen. Laat ik dit met een voorbeeld trachten op te helderen. Alvorens dit gebouw gesticht werd, had de architect een plan in zijn oordeel ontworpen, dat hij naar aangenomen schaal op het papier bracht en de uitvoerder van het werk was gehouden dienovereenkomstig het gebouw te maken. Wanneer nu door vergissing, of door onkunde, of met opzet een afmeting groter en een andere kleiner werd genomen, dan zal het gebouw niet overeenkomstig de standaard of het ontwerp zijn. Zo is er door heel het dagelijks leven behoefte aan een onfeilbare standaard ter beproeving van maat en gewicht, munt en berekening, dat dan ook door gestrenge wetten en zware bedreigingen wordt aangedrongen en beheerst. En kan het anders in goddelijke zaken, als wij alle dingen zullen beproeven en wegen? En zulk een onfeilbare standaard hebben wij in het Woord van God. De Heilige Geest heeft al de Schrift ingegeven zoals wij die bezitten; dat is onze standaard en er is geen andere. Deze geopende Bijbel is een getuige vóór of tegen mij, of ik hem al dan niet als richtsnoer gebruik. Elke leer, bevinding en bevel, uwer consciëntie aangewezen, behoren naar dit Woord Gods te zijn. Naar deze standaard moet mijn en aller prediking gemeten, gewogen en beproefd worden en alle lering die niet naar de godzaligheid is - en elke bevinding die niet met die van Gods heiligen in de Schrift beschreven overeenkomt - en alle bevelen of praktijk die niet in Gods Woord gevonden wordt, als aangewezen door Hem, die niet liegen kan, mag niet aangenomen, maar moet verworpen worden. Doch om alle dingen te beproeven is er nog meer nodig. Bij een onfeilbare standaard behoort een goede bedrevenheid om hem te gebruiken. Stelt u voor dat gij in de sterretoren vele en verschillende schone instrumenten ziet, welke met grote vaardigheid gebruikt worden om de verschillende afstanden der hemellichamen te meten, derzelve verschijning en loop aan te wijzen enz. en u werd gevraagd naar de grootte, afstand of loop van zekere bijzondere ster, - dan zoudt gij als onkundige, oningewijde antwoorden: 'Ik kan niet; ik weet zelfs niet de namen dezer vreemde instrumenten, noch minder hun gebruik'. De instrumenten zijn schoon en goed, maar u ontbreekt de kennis en bedrevenheid om ze naar behoren te gebruiken. Of stelt u voor dat gij op een schip waart, bestemd naar Australië en door de een of andere omstandigheid werd u het bestuur van 't schip in handen gesteld. Gij had kompas, sextant, kaart, almanak, tijdmetr enz. en u werd opgedragen koers naar land te zetten, met verwijzing naar alle instrumenten en behulpzels daartoe nodig. Maar helaas, gij mist alle kundigheden tot waarnemingen en weet sextant noch tijdmetr te gebruiken; en ziet, wat zouden u dan al die uitnemende dingen baten? Zo is het ook in de genade. Hier is het Woord der waarheid, de Bijbel, en daarin kompas, kaarten, tijdmetr en alle middelen om de schipbreuk van de val te ontkomen en de hemelse haven te bereiken. Maar aangezien het een Goddelijk boek is, zo hebt gij goddelijke bekwaamheid nodig om het te verstaan en er gebruik van te maken, wat mogelijk is door de onderwijzing des Heiligen Geestes. De apostel spreekt van dezulken 'die ervaren zijn in het woord der gerechtigheid' (Hebr. 4: 3) en schrijft aan Timótheüs dat de Schriften hem wijs kunnen maken tot zaligheid, door het geloof, hetwelk in Christus Jezus is. De Heilige Geest moet ons verstand verlichten, zullen wij de toetssteen der waarheid goed kunnen gebruiken. Trouwens in schier alle huizen en in ieders hand vindt ge een Bijbel; hij wordt gelezen in iedere kerk en kapel en Christelijk gezin; doch helaas, zonder de innerlijke onderwijzing des Heiligen Geestes evenmin tot

zaligheid als de instrumenten van een sterrenkundige een onontwikkeld mens tot enige waarneming kunnen dienen.

Een derde vereiste is, dat men het oprecht meent en eerlijk doet. Trouwens dit is volstrekte behoefte ook op stoffelijk gebied. Een rijk grondbezitter vertrouwt het beheer en opzicht over zijn eigendommen aan een rentmeester toe. De man is door en door knap en der zaken vertrouwd; doch hij is niet eerlijk, zijn doen en laten is fout; welnu, wat baat zijn bekwaamheid en de gegevens hem in handen gesteld? Of ondersteld dat in een winkel de uitnemendste schalen en gewichten gevonden worden, maar wat baat dat indien de koopman beslist oneerlijk is in zijn wegen? Evenzo is het met het Woord van God: het is een onfeilbare standaard der waarheid, maar het moet zowel eerlijk als met kennis gebruikt worden. Petrus zegt dat er zijn die de Schriften verdraaien tot hun eigen verderf en Paulus spreekt van degenen die het Woord van God vervalsen. Er is dus behoefte aan dat 'goed en eerlijk hart', waarvan de Heere spreekt in de gelijkenis van de zaaier, waardoor de vruchtbare hoorder in 't bijzonder wordt aangewezen. En dit woord verkregen door de inplanting van goddelijke vrees, waardoor het hart eerlijk, de consciëntie teder en de ziel oprecht wordt.

Laat ik een en ander nog eens noemen. Om alle dingen te beproeven is er voor alles een onfeilbare standaard nodig; want bij gebrek daaraan zou het een wegen zijn met bedrieglijke weegschalen en een meten met valse maat en dien zekeren standaard vinden wij in het Woord van God. Vervolgens is het nodig dat men dien standaard goed weet te gebruiken; en daartoe zijn onmisbaar verlichte ogen des verstands en goddelijk leven in het hart. En tenslotte moet dat beproeven eerlijk en oprecht geschieden, wat alleen kan door een geweten, dat teer is in Gods vreze, en Gods Woord tot zijn recht laat komen, hetzij het ons veroordeelt of vrijspreekt.

II. Zien wij nu welke dingen wij aldus hebben te beproeven. Een Christen heeft langs zijn ganse weg, van het begin tot aan het einde, rechts en links, voor- en achterwaarts, op en neder steeds alles wat hem omringt en voorkomt te beproeven. Immers het oordeel begint van het huis Gods en de Heere oordeelt de rechtvaardigen alvorens Hij de goddelozen richt en veroordeelt, zoals alle geestelijk oordeel bij onszelf begint. Men moet een misdadiger zijn voor men gericht wordt; veroordeeld en vrijgesproken zijn voor hij anderen kan oordelen. Doch velen matigen zich het recht toe om de vierschaar mede te spannen, wier rechte plaats onder de misdadigers zou zijn; zij heffen het zwaard des oordeels op, waar zij als schuldigen behoorden geboeid te zijn. Een Christen moet eerst de waardigheid zijner eigen godsdienst beproeven: 'Onderzoekt uzelf of gij in het geloof zijt; beproeft u zelfen', (2 Kor. 13:5). Hij behoort ze te toetsen aan het Woord der Waarheid, bij het licht der goddelijke onderwijzing in zijn hart en bij de werking der goddelijke vrees in zijn geweten. Ja, zulk één heeft veel, zeer veel te doen.

Trouwens, hoe beslist is het bevel, hoe uitgebreid de vermaning om alle dingen te beproeven, dat gebod is zeer wijd en het volbrengen daarvan geeft onophoudelijk werk. Alles wat zijn oog ziet, alles wat hem voorkomt, uit- en inwendig, in de kerk en de maatschappij, in voorzienigheid en in de genade, - alles te beproeven - welk een roeping, welk een voortdurende arbeid!

Doch om ons niet te verliezen in algemeenheden, zo willen wij enige dingen in het bijzonder noemen die de Christen moet beproeven en wel in de eerste plaats in betrekking tot zichzelf.

En dan noemen wij eerst het bestaan van God. Enig besef door overlevering, door ingeschapen kennis of door uitwendige ontdekking Gods in de schepping, moge hem een flauw licht zijn om te erkennen dat er een God is, wat bij hem enige slaafse vrees jegens dat grote en heerlijke Wezen kan verwekken; maar dat is nog geen ware kennis van Hem, zoals in een wedergeboren hart woont. De Heere heeft gezegd: 'Dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, de enigen, waarachtigen God en Jezus Christus, dien Gij gezonden hebt'. En hoe zullen wij Hem kennen en Hem aanbidden, als wij niet eerst geloven dat Hij is? (Hebr. 11:6). Wij hebben dus door het geloof te beproeven, dat God bestaat; dat Hij ons kent en onderzoekt, ons liggen en opstaan weet en al onze wegen gadeslaat. En dit is geen zaak van redenering maar een genadig gevoel, een innerlijke overtuiging, een goddelijke onderwijzing en overreding des Heiligen Geestes, door de toepassing des Woords; en derhalve niet slechts in mate, maar ook in aard en natuur verschillend, van elke andere natuurlijke Godskennis.

Doch niet alleen moeten wij weten, dat God is, maar ook wie en hoedanig Hij is, zoals de Schrift Hem ons verklaart te zijn, n.l. onuitsprekelijk heilig, onkreukbaar rechtvaardig en vlekkeloos rein; zo

heilig, dat de hemelen voor Hem niet zuiver zijn en Hij in Zijn engelen vlekken ziet, zodat Hij het kwaad niet kan aanzien, noch de ongerechtigheid kan aanschouwen.

Geen waarheid drukt de Heilige Geest zo beslist op de consciëntie dan de innerlijke getuigenis van de heiligheid, reinheid, gerechtigheid en majesteit Gods. Dat beheerst zijn gans gevoel; het is de adem van alle geestelijk gebed en smeking; het doet de gelovige met heilige eerbied knielen voor de hemelse Majesteit, in zijn ziel doordrongen met goddelijke vrees en ontzag voor de grote heerlijken zelfbestaande Ik ben. Ach, bij gemis daarvan zoudt gij allicht in driestheid en snode vermetelheid voor Zijn aangezicht verschijnen, doch door het besef, dat Hij een verterend vuur is, komt gij met eerbied en goddelijke vrees tot Zijn genadetroon. En dit alles beproeft gij dagelijks door Gods Woord in uwe handen, het licht des levens in uw hart en de vreze Gods in uw consciëntie.

Het kind der genade heeft mede te weten, dat deze grote en heerlijke God Zijn recht en rechtvaardigheid ontdekt heeft in een heilige wet en bepaald geopenbaard in het Woord der Waarheid, als in Zijn Wet beschreven, die onder de vreselijkste tekenen van de hemel gegeven werd. De kennis zijner gerechtigheid en zijn wrake over de zonde is niet gebleven bij blote gemoedsindrukken, - besef en gevoelens van schuld en vrees, die komen en gaan, welke tot op zekere hoogte zelfs de heidenen niet vreemd zijn. God was van eeuwigheid volstrekt rechtvaardig, ook vóór Hij aan Zijn heiligheid en gerechtigheid uitdrukking gaf in Zijn Wet. Trouwens, dit is ook niet anders op maatschappelijk gebied; - want de omschrijving van het recht in zoveel wetten maakt het recht niet, maar wijst verplichtingen aan en bepaalt de straf, die op de overtreding van het recht gesteld is. Evenzo is de wet een uitdrukking van Gods heiligheid, - Zijn geopenbaarde wil en rechtvaardigheid, welke de straf bepaalt op de overtreding daarvan, zoals onder de verschrikkelijkste tekenen Zijner majesteit gesproken werd: 'Vervloekt is een iegelijk die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet om dat te doen'. Wanneer de Geest van God de wet toepast en haar doet spreken tot de consciëntie, dan wordt zij ons de levende uitdrukking van Gods gerechtigheid en heiligheid en de ziel valt, veroordeeld door dit vreselijk vonnis voor haar, steekt haar mond in IX. het stof en voelt en erkent zich schuldig voor God. Zo blijkt dat God niet alleen eeuwig en onomstotelijk rechtvaardig is in Zichzelven, maar ook recht in een veroordelende wet, zoals die in de Heilige Schrift, de onfeilbare standaard, geopenbaard is in het leven des Heiligen Geestes te aanschouwen gegeven en ervaren door de innerlijke ontdekking van de vreze des Heeren in het geweten.

De Christen houdt zich daarenboven overtuigd, dat niets ontgaat aan het oog van deze rechtvaardigen en heiligen God; dat alle verborgen gedachten voor Hem naakt en geopend zijn; dat Hij alle geheime raadslagen doorzoekt, alle bedekte begeerten en beweegredenen des gemoeds verstaat. Hij ontdekt dus alle verborgen zonden des harten en stelt ze in het licht. Over het algemeen nemen de mensen geen notitie van de zonden des harten; als zij maar bewaard blijven voor openbare afwijkingen en overtredingen in het leven, dan is het wel. Wat er omgaat in de gebeelde binnenkamers, ziet noch voelt hij. Geheel anders is dat met een kind van God. Hij kent de ervaring in Ps. 139 beschreven. Hij is er verzekerd van dat God elke verborgen gedachte kent; elke geheime beweging van hoogmoed en eigengerechtigheid, opstand en ongehoorzaamheid, hebzucht en begeerlijkheid gadeslaat, opmerkt en door Zijn rechtvaardige wet veroordeelt en als de vlekkeloos Reine haat en verafschuwt.

Zo beproeft hij alle dingen die gewogen en gemeten worden in het innerlijke hof der consciëntie door de onfeilbare standaard des Woords, bij het licht van des Geestes onderwijzing en goddelijke vrees, dat hij een zondaar is voor God en wel in erger mate en meer misdadig dan menig ander overtreder, want hij ziet en kent zijn eigen hart, zoals niemand dat gadeslaat. Hij moge bewaard zijn gebleven voor vele openbare overtredingen, waarin anderen gevallen zijn; maar hij voelt dat niemand veelvuldiger en snoder kan zijn in overtreding dan hij en dat doet hem met Job zeggen: 'Met het gehoor des oors heb ik U gehoord; maar nu ziet U mijn oog, daarom verfoei ik mij en ik heb berouw in stof en as' (Job 42:5-6).

In het beproeven van alle dingen ervaart hij ook, dat hij geen kracht heeft tot geloven, hopen en liefhebben en leert door de getuigenis des Geestes, dat hij door Adams val alle kracht en wil tot God heeft verloren, dewijl hij dood is in zonden en misdaden, zonder hulp of hoop. Zo is hij diep overtuigd, dat hij in geen enkel opzicht zelf zijn ziel van de eeuwigen dood kan verlossen; dat hij alleen kan zalig worden door een daad van soevereine genade; dat barmhartigheid tot hem moet afdalen, want hij kan niet tot haar opklimmen; dat de koorden der liefde van uit de hemel zijn hart moeten

omstrengelen om hem op te heffen toe Gods gemeenschap, want zonder die zal hij moeten verzinken onder de last zijner zonden en de hulpeloosheid zijner gevallen, verdorven natuur.

Er is meer. Hij moet niet alleen leren dat hij zichzelf niet kan helpen, maar dat hij van de genade vervallen is; maar hij moet ook steeds meer kennis erlangen van de wapenen in de christelijke krijg. Hij moet leren verstaan, dat de zaligheid geheel en alleen opgelegd is in de Persoon en het werk van de Zoon van God. Tot hiertoe leerde hij wat de zaligheid niet is; om hem af te brengen van hemzelf en in het stof vernederd een gepast voorwerp te maken voor genade. Nu moet hij leren wat zaligheid is, waar zij is, door wien zij er is en hoe zij te verkrijgen is; en dit alles door het Woord en de onderwijzing des Geestes door goddelijke vrees.

Bij het licht des Geestes ontdekt hij de Persoon en het werk van de Heere Jezus Christus in de Schrift en enigermate in zijn hart geopenbaard, is hij verzekerd dat er zaligheid is in het bloed en de gehoorzaamheid van Gods geliefden Zoon en in niemand anders. Gelijk hij ervaren heeft de gerechtigheid Gods in een verbroken wet, zo wordt hij overtuigd van de genade Gods in het heerlijke Evangelie. Zijn geloofsoog leest de getuigenis aan de Heere Jezus gegeven in het onfeilbare Woord van God. Zijn geloof in de Heere is geen voorbijgaande verbeelding, opgewekte gevoelsaandoening, dweepachtige of dromerige voorstellingen, gebouwd op schaduwen, maar op het onwankelbaar Woord van God, de van God ingegeven Schrift. En hierbij wordt hij overtuigd van het onstandvastige van alles wat daar buiten is. Vaak diep beproefd aangaande zijn geloof, ja ook van de gronden zijns geloofs, gevoelt hij dat zijn geloof zonder een vast fundament niet bestaan kan. Ons gebouw voor de eeuwigheid moet een onbewogen fundament hebben, of gelijk Noachs duif iets hebben waar het op rusten kan naar zijnen aard; zij kon niet gelijk de roofvogels op een door de zondvloed met lijken verontreinigde aarde rust vinden, alleen in de ark vond zij plaats voor het hol van haar voet en liet zich met blijdschap door Noach in de ark nemen. Evenzo is het met het geloof: het kan niet rusten op inbeelding, maar op de waarheid Gods, zoals die door Hem geopenbaard is in Zijn Woord; daar alleen vindt het rust en vrede. Dit aangaande duldt geen onzekerheid, dewijl velen hun geloof en hoop niet op de Schrift, maar op tijdelijke gewaarwordingen of eigen inbeeldingen bouwen, afgescheiden van Gods Woord. Er is voor mijn geloof geen andere grond dan die geopenbaard is door God in Zijn Woord; daar alleen vind ik vastigheid. Trouwens zo gaat het allen die kennis hebben aan geloofsbeproevingen. Menigmaal geslingerd en op en neder geworpen, is er behoefte aan een vasten grondslag voor ons geloof. Gij zocht deze of die leer te omhelzen of enige bevinding u toe te eigenen, maar het mislukte, want uw geloof heeft behoefte aan iets dat meer is dan de getuigenis van mensen, om op te steunen voor de eeuwigheid: want de geloofsvoorwerpen zijn zo onzichtbaar en geheimzinnig, dat alleen Gods Woord de grond kan zijn om op te staan en in te rusten. Immers, wanneer bij geloofsbeproevingen de waarheid Gods met goddelijke kracht aan het hart wordt toegepast, dan is dat een rots bevonden om op te staan en te vertrouwen in leven en in sterven, voor de tijd en de eeuwigheid.

Zo ging het Abraham. Als hij dacht aan de geboorte van het beloofde zaad, kon menige twijfel en vrees in zijn gemoed verrijzen of hij een zoon bij Sara zou erlangen. Maar hij hield zich vast aan het woord der belofte, waarin zijn geloof een vasten grond had, gelijk de apostel zegt: 'Dat hij op hoop tegen hoop geloofde, dat hij een vader zou worden van vele volken, gelijk tot hem gezegd was: alzo zal uw zaad zijn' (Rom 4:18). Evenzo moet ook ons geloof steunen op het woord der belofte, opdat wij, door twee onveranderlijke dingen, in welke het onmogelijk is dat God liege, een sterke vertroosting zouden hebben, wij die de toevlucht genomen hebben tot de voorgestelde hope (Hebr. 6:18). Welk een vastigheid! God kan niet liegen en Hij heeft gesproken door woord, en eed, twee onveranderlijke dingen. Alzo is in het Evangelie de Persoon, het werk, de liefde, het bloed en de gerechtigheid van de Zoon van God aan het geloofsoog ontdekt door licht van boven. Door de werking des Heiligen Geestes wordt de getuigenis van Jezus gegeven, geloofd en vertrouwd en door de zalving van boven wordt ze leven en kracht voor de ziel. Het geloof treedt in oefening en omhelst de Heere Jezus Christus in het Evangelie ontdekt en geopenbaard en zo wordt dat u een kracht Gods tot zaligheid, gelijk het is een iegelijk die gelooft (Rom. 1:16). Gij gelooft met uw hart ter rechtvaardigheid, dat de Heere Jezus Christus de eigen en waarachtige Zoon van God is; in wijze van bestaan de tweede Persoon der Godheid en dat Hij in vereniging met Zijn Godheid een heilige mensheid heeft aangenomen, in welke Hij aan het kruis op Calvarië Zich Gode opofferde en het werk volbracht dat de Vader Hem gegeven had te doen, - waardoor Hij een eeuwig gerechtigheid teweeg bracht en de kerk met God verzoende.

Maar gij hebt noodzakelijk te weten en te beproeven uw deel in dat alles. Gij gelooft de leer die ik getracht heb aan te wijzen; gij hebt voor u geen andere hoop en verwachting; maar gij hebt behoefte aan zekerheid van uw aandeel daarin. Wanneer de Heilige Geest dit heerlijk Evangelie aan uw hart toepast, deze dierbaren Zaligmaker aan uw hart ontdekt en Zijn verzoenend bloed aan uw consciëntie gesprengd wordt, dan hebt gij daarin het bewijs dat Christus de Zoon van God is en in u de hoop der heerlijkheid is geworden; dat Zijn bloed niet alleen van alle zonden reinigt, maar ook uwe zonden wegneemt en Zijn gerechtigheid niet alleen de kerk in haar geheel, maar ook uwe nooddruf-tige en naakte ziel als een levend lid van dat verborgen lichaam rechtvaardigt. Zo wordt het Evangelie voor u persoonlijk, voor u in het bijzonder, een blijde boodschap.

Er is nog meer. Gij hebt u te vergewissen dat de weg naar de hemel een weg van beproeving, ver-zoeking en verdrukking is. Voorvallen in de voorzienigheid en beproevingen in de genade, zo uit- als inwendig, doen zich gedurig voor om ons te leren dat de weg niet effen en gemakkelijk, maar hobbelig en doornig is. Beproevingen in de familie, krankheden des lichaams, smartelijke verliezen, achteruitgang in zaken en vele andere moeitevolle omstandigheden zijn over het algemeen het deel van Gods volk. En met deze uitwendige moeiten gaan gewoonlijk smartvolle inwendige beproe-vingen gepaard. Zij zijn dus niet in het onzekere of de weg Sions een beproevingsweg is, want zij ondervinden het bij dagelijkse ervaring en Gods Woord verzekert ons 'dat wij door vele verdruk-kingen moeten ingaan in het koninkrijk'. Wanneer dan het gemoed mag verstaan, dat naar luid der Heilige Schrift, al Gods heiligen, door alle eeuwen meer of minder zulk een weg hebben bewandeld, dan verstaan zij de betuiging: 'deze zijn het die uit grote verdrukking komen en zij hebben hun klederen wit gewassen in het bloed des Lams'. En dit verzekert het volk van God, dat overeen-komstig met de uitspraken van Gods Woord en de ondervinding van alle heiligen van de recht-vaardigen Abel af tot nu toe ook zij door de Heere geleid worden.

Hun onderzoek gaat ook over de getrouwheid Gods; dat Hij met de Zoon Zijner liefde en de Heiligen Geest een verbond heeft opgericht, Zijn volk ten goede, en dat 'al Zijn beloften ja en amen zijn in Christus Jezus, tot Zijn heerlijkheid'. Maar schoon zij dit geloven als de getuigenis van Gods Woord, zo komen er toch vaak zo vele dingen voor die hun geloof in de trouw van God ten opzichte van hen schokken en beproeven. Donkere wolken pakken zich somtijds samen, zodat zij geen vriendelijke lichtstraal kunnen waarnemen; verzoeken verdonkeren hun ondervindingen; Gods aangezicht is voor hen verborgen; Gods werk aan hun ziel, weleer zo duidelijk en klaar, ligt nu in het duister. Dat wekt in

hen twijfel aan Gods getrouwheid. Doch na enige tijd breekt de zon weder door de wolken en de Heere doet Zijn vriendelijk aangezicht wederom over hen lichten; het geloof verheft zich, de hoop werpt haar anker uit en de liefde gaat bij vernieuwing tot de God van alle genade uit. Dan zien en geloven zij dat God getrouw is, die al Zijn beloften vervult; dat Hij naar waarheid de weg ten hemel heeft aangewezen als door vele verdrukking gaande; en dat zij met Christus moeten lijden, opdat zij ook met Hem verheerlijkt mogen worden. Zo zien zij ook, dat Hij getrouw is om hen te brengen in gemeenschap met Christus, opdat zij Zijn heerlijkheid zouden deelachtig worden; want Hij verze-kerde hun dat de wereld hen zou haten en verachten en hun proefwegen wachten; en ziet, alzo is het door hen ervaren, ten blijke dat Hij getrouw is aan Zijn Woord. Maar ook ervaren zij, dat al deze dingen medewerken tot hun geestelijk nut en dat geen derzelve hen zal kunnen scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus hun Heere. Zij ontdekken dat al deze dingen hun bestemde maat en gewicht hebben, bepaald door soevereine wijsheid en eeuwige liefde. Zij verzekeren zich als zodanig dat God getrouw is, zowel als Hij Zijn aangezicht verbergt, als wanneer Hij het over hen doet lichten; getrouw zowel als Hij in verdrukking brengt als wanneer Hij er uit verlost. Zo blijkt dat Hij de onwankelbare God is, bij 'Wien geen verandering is, noen schaduw van omkering'; dat alle twijfel en wankeling in hen schuilt en dat de Heere eeuwig dezelfde is en niemand Hem kan afkeren, als eeuwig rustende in Zijn liefde.

Doch niet alleen ten eigen aanzien, maar ook in betrekking tot anderen worden alle dingen be-proefd. Zij verzekeren zich dat God een volk heeft, dat Hij bijzonder bemint; dat Hij verlost heeft door het bloed van Zijn geliefden Zoon, met Zichzelf verzoenende, en die Hij tot eeuwige heerlijkheid leidt. Dit volk wordt over het algemeen langs dezelfde wegen geleid als zij; hebben dezelfde be-proevingen en verzoeken, gelijke zegeningen en genadebetoningen; dezelfde God en Vader, dezelfde oudsten Broeder en Zaligmaker en dezelfde Heilige Geest als hun Leermeester, Leidsman en Trooster. In liefde tot dit bijzonder volk ontstoken, voelen zij hun harten tot hen getrokken en

hebben daarin een eerste kenmerk van wederbarende genade: 'Wij weten dat wij uit de dood overgegaan zijn tot het leven, dewijl wij de broeders liefhebben' (1 Joh. 3:14). Doch ook hebben deze broeders hun zwakheden en gebreken, waarom zij elkander in liefde hebben te dragen. Zo leren zij dat Gods kerk hier beneden even onvolkomen is dan zijzelf dat ook begenadigden helaas vaak struikelen in velen en maar jammer veel op hen aan te merken valt; dat jaloezie en af gunst worden waargenomen en dat schier overal strijd en verdeeldheid heerst onder de uitverkorenen Gods. Dit moet hen nopen veelvuldig te zijn in beoefening van Christelijke voorzichtigheid, broederlijke liefde, zachtmoedigheid, geduld en lankmoedigheid en tot eiken prijs alle aanleiding tot verdeeldheid en twist te vermijden.

Voorts leren zij dat God Zijn door Hemzelf onderwezen, toegeruste dienstknechten heeft tot de prediking des Evangelies met de Heilige Geest van de hemel gezonden. Onder zulk een bediening levende, worden zij met blijdschap in de waarheid bevestigd, wanneer Zijn dienstknecht, als een boodschapper van goede tijding, hun zielservaringen beschrijft en hun uitredingen en zegeningen aantoot; dan is er een vereniging des harten, die de prediking zowel als de leraar ten goede komt. Zo wordt Gods Woord, in de hand des Geestes, hunner ziel een levend Woord, dat kracht uitoefent om te wonden en te helen, dat kracht heeft om nedergeworpenen te vertroosten, een kracht tot innerlijk leven, ter bevrijding van duisternis en slavernij; een kracht tot opwekking van de genade des Geestes en het werk des geloofs, der lijdzaamheid, der hoop en de arbeid der liefde te bevestigen en uit te breiden.

Aldus nu geleid en geleerd, beproeven zij ook andere dingen. Bijvoorbeeld de kracht des gebeds. Schoon er somtijds een droevige nalatigheid in het bidden en andere genaden kan komen, toch geeft de Heere somtijds weder de Geest der genade en der gebeden, welke gebeden ook verhoring vinden en dit geeft hun vrijmoedigheid in het toenaderen en een uit- en inwendige getuigenis van de verhoring des gebeds, als van de God Israëls, die gezegd heeft en bevestigd: 'Roept Mij aan in de dag der benauwdheid, Ik zal er u uithelpen en gij zult Mij eren' (Ps. 50:15).

Daarenboven is er erkentenis van de zegen der vereniging en gemeenschap met de Heere Jezus Christus, een levende en goddelijke wezenlijkheid, - een vereniging met het Lam als een lid van het lichaam, een tak van de boom, als een vrouw met de man; - een vereniging en gemeenschap met de Zoon en met de Vader en de Heiligen Geest, de Drie-enige God. En als vrucht dezer vereniging noemen wij nog andere hemelse zegeningen, als daar zijn de vertroosting Gods aan het hart en hun benauwd gemoed; - een gezegende vestiging van Gods koninkrijk in het hart, wat beschouwd mag worden als de aanvang des hemels hier beneden, zodat zij in dit tranendal reeds een voorsmaak dier eeuwige vreugde mogen smaken, die alle smarten en droefenissen vergoedt en hen ten volle verzekert dat zij op weg zijn naar Sion, waar hun een volle verzadiging van vreugde beidt.

De beproeving en verzekering van al deze dingen zal hun meer of minder een voortdurende taak opleggen, want als alle dingen, beide goed en kwaad, hun ten goede komen, dan behoren ze onderzocht te worden naar Gods Woord, de onderwijzing des Geestes en de beweging der goddelijke vrees; welk een altijd weder aanvangende en nimmer eindigende taak! Alle zonden en onreinheid streven inwendig om de heerschappij en zij moeten haar kwaad beproeven; allerlei soorten van verzoeken en aanvallen op hun geloof en hoop moeten zij trachten te bedwingen; strikken des satans worden als zeer gevaarlijk aangewezen. Tegenover eigen zwakheid ten tijde der verzoeking, lere men kennen de kracht Gods, hoe Hij machtig is om uit te redden en te helpen en hun bezwijkende geest te sterken en te vertroosten. Zo leren zij dagelijks door Gods genade alle dingen te beproeven, dewijl hun vertederde consciëntie een vierschaar der gerechtigheid is geworden. Het moge uitwendig niet worden waargenomen, maar voorzeker is een kind van God innerlijk steeds werkzaam boven alle aardse bezigheden met zijn hart. Hij moge weinig spreken tot anderen, een eenzaam en afgezonderd leven leiden, zijn werkzaamheden bestaan tussen God en zijn eigen ziel en dit is een uitgebreide bezigheid. Maar in allen arbeid is smart en zo ontwaart hij in deze dagelijkse taak, om alle dingen te beproeven, dat het een moeilijke en moedbenemende bezigheid is, die veel oorzaak van verootmoediging, droefheid en smart geeft, maar ook veel stof om zijn vriendelijke en genadige God te loven en te prijzen.

III. In de derde plaats zoeken wij aan te wijzen, dat bij het beproeven van alle dingen er veel wegwerpelijk zal bevonden worden. Er zijn helaas vele dingen die de toets niet kunnen doorstaan

en als wij geroepen zijn het goede te behouden, dan vermaant dat tegelijkertijd om wat slecht en verkeerd is weg te werpen. In de beproeving van alle dingen gaat het wellicht niet ongelijk als wanneer na de brand in een magazijn de overgebleven goederen onderzocht worden. Sommige zijn door het vuur geheel waardeloos; andere zijn door het water der spuiten totaal bedorven; andere zijn verschroeid, zodat zij bij de minste aanraking invallen. Er kan hier of daar iets goeds gevonden worden; welnu, dat wordt behouden, maar het waardeloze wordt weggeworpen.

Ook zouden wij deze onderzoeking kunnen vergelijken bij een schip dat gestrand is; wanneer wrak en lading onderzocht worden, dan blijkt dat veel zo beschadigd is door het water, dat het ten enenmale waardeloos is. Er kan hier of daar nog iets gevonden worden en onbeschadigd is gebleven; dat wordt zeker zorgvuldig van het bedorvene afgezonderd en bewaard. Desgelijks gaat het met de goddelijke onderzoeking. Wanneer de Christen alle dingen gaat beproeven, dan vindt hij vele verbrande balen, die eertijds vol waren met eigen kracht, wijsheid en gerechtigheid en waarmee hij door en door gevuld was. Maar de vurige gloed, of liever het vlammen der wet zijn over dat alles gegaan en heeft dat verteerd. En wanneer nu al deze dingen worden onderzocht, dan worden zij wegwerpelijk bevonden, omdat zij voor de vuurproef zijn bezwaken. Maar hij vindt in verborgen innerlijke plaatsen enige kostelijke juwelen, goud en zilver, die door het vuur niet beschadigd zijn geworden. Andere goederen zijn verschroeid en bedorven, zodat ze hun vroegere waarde verloren hebben. Immers zoveel leerstellingen en gevoelens, beschouwingen en denkbeelden, weleer zo hoog gewaardeerd en geroemd, die na de vuurproef waardeloos werden. Zij mogen een schone schijn hebben, maar in de beoefening blijken zij niets waard. En doorgaande met onderzoeking, bevindt hij dat vele mensen, eertijds hoog gewaardeerd, vreeslijk tegenvallen. Hij ziet dat in de zichtbare kerk vele dode belijders en bedekte antinomianen zijn, onder de zuiverste prediking van het Evangelie dwalende geesten, die gedeeltelijk aan Gods waarheid vasthouden en hun dwaalbegrippen met schoonklinkende woorden en gewilde uitdrukkingen opsieren, letterdienaars, rechtzinnig in de leer, maar zonder leven en kracht in hun ziel of in hun bediening. Alle dezen bevindt hij wegwerpelijk en schadelijk, schoon een schijn hebbende van nog iets goeds te zijn.

Ook bevindt hij dat hij de wereld, weleer in haar omgang en stelregels, maar ook in haar innerlijken geest, zo lief had; de boezemzonde, die zo aankleefde; de afgoden opgericht in de gebeelde kameren moet opgeven, als in strijd met de waarheid, met het licht en het leven Gods in de ziel en de eisen ener tedere consciëntie. Zo ontvalt hem het een na het ander, totdat hem schier niets overblijft. Zijn eigen goede naam, achting en aanzien onder de mensen; de goede dunk van zijn eigen wijsheid en bekwaamheid en wat hij zich inbeeldde te zijn onder zijn medemensen; - dit alles wordt wegwerpelijk, als onbestaanbaar met de genade Gods, met de zin van Christus en de onderwijzingen des Geestes. Hoe meer hij dus alle dingen beproeft en toetst aan Gods waarheid, het licht des Geestes inwendig en de eisen en werking van de vreze Gods, des te meer is er dat in de schatting daalt. Gelijk na een hevige brand of in een gestrand schip op het eerste aanzien het een en ander bruikbaar moge schijnen, maar na nauwkeuriger onderzoek voor waardeloos verklaard wordt, evenzo gaat het de Christen. Een nauwkeuriger onderzoek, nadere kennismaking, een dieper inzicht in Gods waarheid, doet vele dingen en ook personen ons waardeloos worden, wat eertijds zeer geacht was. En zo schijnt er ten langen laatste niets over te blijven dan bij de wereld door te gaan voor een arm, enghartig, veroordelend, uitsluitend schepsel, die nooit voldaan is, die alles verloren heeft, behalve wat God door Zijn kracht in de ziel gewrocht heeft.

IV. Tenslotte worden wij vermaand het goede te behouden. Ik onderstel dat gij bij het onderzoeken en beproeven van alle dingen ook wel goede dingen zult gevonden hebben. De waarheid Gods bijv. hebt gij zeer goed bevonden; zij was leven en kracht voor uwe ziel. Gij hebt haar schoonheid en zaligheid te beter ingezien en hoe meer gij haar bij het licht des Geestes beschouwt, des te meer zult gij haar beminnen en vasthouden. Immers, de aard en de natuur der dingen Gods is, dat zij steeds meer begeerlijk en aannemelijk worden voor het verlicht verstand en oprechte hart.

Ik kan slechts enkele goede dingen noemen. Gods volk heeft in het bijzonder twee goede dingen te behouden, - vast te houden. Vooreerst de aanvang van Gods werk aan het hart en ten tweede de bevrijding of verlossing. Eveneens de openbaring die gij van de Heere Jezus Christus hebt genoten; de toepassing van Zijn verzoenend bloed; de ontdekking van Zijn heerlijken Persoon of uitstorting van liefde; behoudt dat ook, want het zijn goede dingen. Laat ik er bijvoegen: houdt zoveel mogelijk vast aan elke belofte die u werd toegepast; elk antwoord op uw gebed ontvangen, eiken kennelijke

zegen, die door goddelijke kracht in uw hart gewrocht is geworden. Al deze zijn goede dingen, dewijl zij van een goede God komen; zij werken in een goede weg; zij leiden tot een goed einde; zij geven een goed sterfbed en voeren tot in een zalige eeuwigheid. 'Behoudt het goede'. Alles wat zich uwer consciëntie aanbeveelt als wezenlijk goed; alle waarlijk goede mensen, goede leraren, goede kinderen Gods, met wien gij u verenigd weet; alle goede bevelen, woord en werk; in één woord alles wat geestelijk en goddelijk is. En verwerpt alles wat slecht, onwaardig, ongoddelijk, onbehoorlijk, dwaling of verachtelijk is, verwerpt het zonder enige genade; - laat hart en hand ze nederhouden, gelijk Samuel de koning Agag te Gilgal neervelde.

En nu gij zijt geroepen om dagelijks alle dingen te beproeven en naarmate gij het doet, zult gij het willen en moeten doen. Het is Gods Woord en bevel. Beproeft voor uzelf alle dingen. Begin maar met mijn persoon en bediening, leer en bevinding, prediking en vermaning, naar dat gij van mij hoort of leest. Onderzocht bij het licht en de waarheid Gods, twijfel ik niet, of zij kan de proef doorstaan en ik schaam mij mijn schrijven en prediken niet. Laat alles onderzocht worden door de waarheid Gods. Laat het zo ook bij u zijn naar alles wat God aan uwe ziel wrocht, wat gij ooit van God hebt ontvangen en genoten: - 'behoudt het goede', want het is uw leven.

AMEN.